СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 12-го ТРАВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 12, 1987 No. 89. VOL. XCIV.

М. Стецина став продавцем забезпечення УНС

Джерзі Сити, Н. Дж. — Від 1-го лютого 1987 року Екзекутива Українського Народного Союзу заанґажувала на постійну працю продавця забезпечення у стейті Ню Джерзі, Михайла Стецину з Ірвінґтону, Н. Дж.

М. Стецина

М. Стецина перейшов вишкіл і працює під наглядом крайового директора продажу забезпечення в УНС Генрі Флойда. М. Стецина також закінчив курс та здав іспит, щоб отримати ліценцію забезпеченевого аґента на стейт Ню Джерзі.

М. Стецина закінчив студії зі ступенем бакалявра з економічних наук в Кін коледжі, в Юніон Н. Дж., і має за собою вже чотири роки досвіду в ділянці адміністративного керівництва.

Постійно активний в українській громаді, 27-літній М. Стецина є членом ОДВУ, „Чорноморської Січі", колишнім членом Пласту. Належить до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і є членом 14-го Відділу УНС.

В майбутньому М. Стецина буде дальше поглиблювати своє знання в ділянці забезпечення.

В Німеччині показали два телевізійні фільми про Чорнобиль

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. К.). — Як інформує співробітник „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ" Ґюнтер Пауль у довшій критичній статті з 29-го квітня ц.р., німецька публіка мала нагоду бачити на одному із каналів провінції Гессен новий документальний фільм совєтської продукції п.н. „Острога" про вибух і наслідки катастрофи в Чорнобилі саме у першу річницю цієї трагічної події.

Фільм зроблено у цьому році і німецький критик описує точно цілий ряд сцен, які викликують у глядачів особливо сумне враження, наприклад, що на новому поселенні виевакуованих людей з Припяті не можна довгими місяцями заважити одного усміху, або коли питаються стару селянку як вона розпрощалася зі своєю хатою, вона відповідає, що з плачем.

Рівночасно, однак звітує німецький кореспондент, не брак у цьому документальному фільмі, що частинно зроблений вже у дусі „ґласності", численних споминів про геройські вчинки в часі і після вибуху реактора. І тут німецький критик ставить під сумнів чи справді, як показують у цьому фільмі, усі санітарі та пожежники добровільно та здаючи собі вповні справу із небезпеки ішли на поміч у катастрофи. Але, як заважує Г. Пауль, на фільмі не бачиться ні одної знімки із тих, що були поміщені у цілій світовій пресі скоро після 26-го квітня 1986 року, побандажованих і з голими головами важко хворих. Ціле мотто цього останнього фільму про Чорнобиль стоїть під знаком: „мусимо далі працювати і глядіти лише вперед!".

Цей документальний фільм дає можливість дещо нового довідатися про сам вибух і перші дні після нього з розмов з тими, що були безпосередньо заторкнені. Наприклад, розповідають, що перші пацієнти, яких привезли до лікарні не могли взагалі говорити. Коли питаються лікаря, який був в Чорнобилі, чому він не доручив людям негайно після вибуху закладати маски на лице і позамикати щільно вікна, він спокійно відповідає, що це не було його

(Закінчення на стор. 4-ій)

XXI КОНВЕНЦІЯ СУА ВІДБУДЕТЬСЯ У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд. — Як повідомлено раніше, XXI Конвенція Союзу Українок Америки відбудеться тут у днях 23-25-го травня ц.р. Це вперше Огайська Округа СУА буде гостити Конвенцію найчисленнішої української жіночої організації ЗСА.

Конвенційний комітет, очолений Дарією Городиською, вже цілий рік працює над підготовленням цієї Конвенції. До 25-членного Конвенційного комітету входять членки усіх відділів Округи і діють такі комісії: адміністраційна (голова — Марія Течер, 60-ий Відділ), реєстраційна (голова — Анна Тарнавська, 33-ий Від.). програмова (голова — Неоніля Винярська, 12-ий Від.), бенкетова (голова - Дарія Басалик, вільна членка), пресова (голова — Мирослава Грабець, 33-ій Від.) Членами екзекутиви Конвенційного комітету є Ірина Кашубинська, заступниця голови і відповідальна за виставку народного мистецтва, і Олена Мартинюк (7-ий Від.), секретарка. Комітет прикладає багато зусиль, щоб Конвенція пройшла успішно, а делеґатки мали приємне перебування у Клівленді.

Конвенційні наради відбуватимуться на передмісті Клівленду, в готелі Гілтон, приблизно п'ять миль від українського середовища в Пармі. Тому, що більшість делегаток приїздить вже в п'ятницю, 22-го травня, заплановано тоді ж, на год. 7-му вечора, перед-конвенційний панель в англійській мові „Communicating through barriers". Модератором є д-р Марта Богачевська-Хом'як, референтка зовнішніх зв'язків СУА, а панелістками будуть визначні жінки з клівленського наукового, політичного і журналістичного середовища. Організатором цього цікавого панелю є Надія Дейчаківська, референтка зовнішніх зв'язків Округи Огайо.

У суботу, 23-го травня, після закінчення офіційних нарад, відбудеться коротка тура до Клівленду, де гості побачать пам'ятник Лесі Українки і складуть там квіти. Пам'ятник був поставлений у 1961 році заходами Округи СУА в Огайо, а його скульптором є маестро Михайло Черешньовський. Відтак у домівці відділів СУА в Пармі, Окружна Управа буде гостити усіх учасниць перекускою. Домівка міститься при катедральній церкві св. Йосафата і там буде також влаштована велика виставка народних експонатів з Угринівської колекції І. Кашу-

(Закінчення на стор. 4)

Менор ґрадуує 110 студентів

Дженкінтавн, Па. — Ґрадуаційна церемонія для 116 студентів відбудеться тут в Менор джуніор коледжі, при Факс Чейс ровд і Форест авеню, у четвер, 14-го травня, о год. 6:45 вечора. Головним промовцем буде д-р Зеня О. Черник, голова Відділу нефрилогії в Субирбан дженерал госпітал у Норріставні. Д-р Зеня Черник була першою жінкою-лікаркою, яка відвідала Китай. Тема її доповіді: „Мета, мрії і великі сподівання".

Д-р З. Черник

Д-р З. Черник є також асистент-професором внутрішньої медицини у Філядельфійському коледжі остеопатичної медицини. Д-р Черник студіювала медицину у Вроцлаві в Польщі і у Філядельфії в Коледжі остеопатичної медицини. Вона осягнула докторат у 1977 році.

Ґрадуаційна церемонія розпічнеться св. Літургією о год. 5-ій по полудні в авдиторії коледжу, яку правитимуть о. Юрій Апеллард, БД, із парафії св. Івана Хрестителя з МекКіс Рокс, Па., і лекан Джанатан Морс з української католицької церкви Пресвятого Серця у Філядельфії.

Сестра Марія Кекилія, ЧСВВ, президент Менор джуніор коледжу, надасть ступені ґрадуантам із загальних наук, стислих, комерційних та суміжних галузей здоров'я. Сестра Целіна, ЧСВВ, академічний декан, представлятиме кандидатів для одержання ступенів, яких буде 110.

Церемонію вестиме Енн Г. Рафферті із Розмонту, членка Ради Директорів коледжу. Молитву проведуть о. Аппелард і шамб Константин Бердар з української католицької церкви св. Івана Хрестителя з Нортгемптоні, член Ради Директорів коледжу.

Ґрадуаційне слово матиме Мері Сталь із Філядельфії, секретарка Сенату студентів. Приречення алюмнів переведе СестраРіта Стремба, ЧСВВ, членка Ради Директорів.

У Польщі будують гуртожиток для українських дітей

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Доля наших братів, виселених до Польщі завжди є нам близька, а вже зокрема доля українських дітей. Тому з цікавістю слухаємо розповіді гостей у редакції „Свободи" із Крайової управи Організації Оборони Лемківщини, які після відвідин Екзекутиви УНСоюзу завітали також до нас.

Гості в редакції „Свободи" (зліва): Ю. Ковальчик, М. Дупляк і І. Хомко.

Ціль їхніх відвидин — це справа гуртожитку для українських дітей початкової школи ім. Тараса Шевченка в Білому Борі, на Кошалінщині. Підвалини цього гуртожитку вже готові, отже праця розпочата, але до здійснення її потрібна допомога з-за океану, бо наші земляки в Польщі ніяк не можуть такого діла самі подолати.

Голова Крайової управи ООЛ Марія Дупляк, заступник її Іван Хомко та допомоговий референт Юрій Ковальчик з'ясовують всі великі та амбітні завдання, які їхня організація поставила собі у тому році, в якому припадає 40-річчя виселення українців з Лемківщини, Холмщини і Засяння.

ООЛ віддає велику увагу документації і збереженні усіх доказів того насильного виселення, яке змінило цілу картину тих українських земель, які споконвіку були українськими. Послідовне нищення церков і кожного знаку української духовности на цих окраїнах України вимагають, щоб знали про цю шовіністичну політику комуністичної Польщі не лише молодші українські покоління, але також усі наші західні сусіди. Тому саме ООЛ встановила стипендійний фонд для молодих українських науковців, які хотіли б писати праці про виселення українців у 1947 році так в українській, як і інших мовах, та дати цим науковi докази про ці події.

Все це важливі та конечні задуми, бо відомо, що нічого так не переконує як наукова, обоснована фактами, друкована праця.

Але саме поруч тих далекойдучих задумів, що повинні сповнитися у найближчих десяти роках поміж 40 а 50-річчям сумної дати для всіх українців, гості з управи ООЛ не забувають про тих, які впали жертвою колонізаційного процесу і тепер живуть на далеких польських землях Помор'я чи інших частин.

Саме там, на Помор'ї, біля Кошаліну, проживає зараз велика скількість виселених українців і тому в Білому Борі засновано українську початкову школу, яка носить ім'я Тараса Шевченка.

Українські поселенці розкинені далеко, розповідають гості, і це є причиною, що виринула конечність побудувати для дітей інтернат, щоб вони могли через цілий шкільний рік перебувати біля школи, разом вчитися і жити та в дружбі, під відповідним наглядом пле-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВЯТО ГЕРОЇНЬ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н.Й. — 89-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки влаштовує тут Свято героїнь в пам'ять Катрусі Зарицької-Сороки в суботу 16-го травня, о год. 5-ій вечора в церковній залі. В програмі доповідь Марі Логази, рецитація Евгени Рубчак і прозірки з життя св.п. К. Зарицької.

К. ВАЛЬДГАЙМ ЗАСКАРЖИТЬ ДО СУДУ Е. БРОНФМАНА

Відень, Австрія. — Президент Австрії д-р Курт Вальдгайм заявив в кінці минулого тижня, що він уповноважнив державного прокуратора подати скаргу до суду проти Едгара М. Бронфмана, президента Світового жидівського конґресу, за образу і поширювання недоказаних жадним судом закидів у воєнних злочинах. При тому К. Вальдгайм зацитував слова Бронфмана, які він сказав на адресу президетна Австрії, прибувши сюди на нараду жидівських лідерів, після конґресу СЖК у Будапешті, Мадярщина.

Під час пресової конференції Е. Бронфман, індустріяліст, заявив кореспондентам, що він не трактує серйозно судових прогроз Вальдгайма. „Я тоді перейду міст через Дунай, як ми дійдемо до нього", — заявив Бронфман, кажучи, що „я не трактую його (Вальдгайма) серйозно, як людину, я тільки шаную Австрію". Очевидно, слова Бронфмана про „шанування Австрії" також не треба брати серйозно, бо його заява в цій справі була зроблена з тактичних мотивів, — заявили деякі політичні спостерігачі. Пєля цієї заяви Бронфман відмовився давати будь-які відповіді, пов'язані зі справою його конфлікту з Вальдгаймом.

Як відомо, президент Світового жидівського конґресу обвинуватив колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, а тепер президента Австрії, що він був під час Другої світової війни „частинкою нацистської машинерії вбивств". Бронфман додав, що якщо б Вальдгайм мав „крихітку патріотизму у своїй душі, він зрезиґнувавби зі свого посту".

Е. Бронфман особисто і очолюваний ним Світовий жидівський конґрес були вспівучасниками тиску на американський Уряд, зокрема Державний департамент і Депратамент справедливости, щоб ЗСА заборонили Вальдгаймові в'їзд до ЗСА, у будь-якому часі. Доказом того була його пропозиція на конґресі в Будапешті, щоб зібрані вислали ґратуляційну телеграму для генерального прокуратора ЗСА Едвина Міза за його рішення у справі Вальдгайма.

Нерішучість жидівських лідерів у Будапешті у справі Рауля Валленберґа також говорить сама за себе. Вони, відбуваючи конґрес в комуністичній країні, згідні були принайменше багато з них, прийняти версію Москви, що Валленберґ помер в тюрмі Люб'янка в Москві, не застановляючись над тим чому він взагалі опинився в совєтській тюрмі і чому комуно-московська імперія потрактувала його, як небезпечну для совєтів людину, коли взяти до уваги його заходи в напрямі рятування жидів від видимої смерти.

Жаден з офіційних мадярських речників не брав участи в церемонії вшанування Р. Валленберґа, але Е. Бронфман заявив, що пам'ятник для голляндського дипломата буде офіційно відкритий 15-го травня цього року.

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ З ПІДВИЩЕНОЮ температурою на земній кулі буде підвищуватись рівень води у морях і океанах впродовж наступних десятків чи сотень років, — кажуть дослідники. Загальне потепління на нашій плянеті наступило у висліді накопичування отруйних газів в атмосфері. Один із таких газів „карбон діоксайд" зріс із 280 частинок на мільйон в 1980 році до 339 частинок в цьому році. У зв'язку з цим льодовики на Алясці розстають з небувалою швидкістю. Наприклад, кожного року вода океану заливає у стейті Луїзіна приблизно 40 квадратових миль. Науковці із Смитсонського інституту у Вашінґтоні звернули на це явище увагу Урядові ЗСА й інших держав світу.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННО-Африканської Республіки Пітер В. Бота, після перемоги у виборах, у яких брали участь тільки білі африканці, заявив, що він здобув тепер мандат на введення корисних змін в ПАР, які однак, мусять відбуватися в рамках законів країни, а не під тиском диверсійних інфільтрованих комунізмом сил, чи тиску зі зовні на політику Південної Африки. Бота підкреслив, що біле населення цілком не думає резиґнувати зі своїх прав, які воно здобуло дуже тяжкою працею. „Ми будемо дотримуватись нашої конституції і законів нашої країни й у принципі відкидатимемо всяке вмішування у наші внутрішні справи", — заявив Бога кореспондентам. Ліберальні засоби масової інформації підняли останньо крик проти звороту на право у Південній Африці і проти відродження, а радше скріплення консерватизму.

АФГАНСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ уряд в Кабулі займається пропаґандивним очорненням антикомуністичних сил спротиву, головно повстанських частин, які від самого початку окупації комуно-московською імперією Афганістану ведуть неперервну боротьбу з окупантами і їхніми доморослими помічниками. Уряд в Кабулі запросив закордонних журналістів на свою прикордонну східню територію для того, щоб вони оглянути рештки зістріленого повстанцями літака, яким, мовляв, їхали цивільні пасажири, в більшості жінки й діти. Головне командування повстанців натомість заявило, що військовими транспортовими літаками користується в Афганістані тільки військо, совєтське і афганське, і жадні жінки й діти не подорожують в теперішньому Афганістані пасажирськими літаками. Повстанці категорично заперечили комунсітичну пропаґанду проти них і вказали на десятки тисяч спалених до тла сіл і містечок совєтськими військами, головно воєнним летунством. Зрештою про екстермінацію цивільного населення в Афганістані Москвою знають на Заході навіть школярі-середньошкільники.

ТИМЧАСОВИЙ УРЯД В ІТАЛІЇ і управа міста Венеції почали обмежувати туристичні поїздки до цього міста, яке користується великою популярністю закордонних відвідувачів. Як відомо, 8-го червня у Венеції має розпочатися чергова річна конференція сімох індустріяльних держав світу у якій, крім Італії братимуть участь: З'єднані Стейти Америки, Великобританія, Японія, Франція, Західня Німеччина і Канада. В офіційному повідомленні для туристичних бюр говориться, що тільки обмежена кількість туристів отримає дозвіл на в'їзд до Венеції, щоб таким способом оминути перенаселення, бо крім голів сімох згаданих держав і їхніх дорадників до Венеції прибудуть сотні кореспондентів і фоторепортерів.

МІЖ ІНДІЄЮ І КИТАЙСЬКОЮ Народною Республікою розпочалось непорозуміння у зв'язку з концентрацією війська на гімаляйському кордоні. Індія закидає Пекінові аґресивні заміри, а КНР обвинувачує Індію, що її військові частини часто порушують територію Тибету, автономної области, контрольованої Китаєм від захоплення тієї країни під своє володіння.

БІЛЯ ВАРШАВИ РОЗБИВСЯ ПОЛЬСЬКИЙ ЛІТАК

Варшава, Польща. — В суботу, 9-го травня, біля 11-ої години ранку біля Варшави розбився пасажирський літак совєтського виробництва типу ІЛ-62. Як повідомив репортерів речник польської державної летунської компанії Льот, всі, хто був на покладі — 172 пасажири і 11 членів залоги, — загинули.

Серед пасажирів було понад 30 американських громадян, переважно американців польського походження, які поверталися до З'єднаних Стейтів після відвідання родин.

Літак піднявся в повітря за кілька хвилин перед катастрофою з варшавського летовища Океңце. Він летів до Ню Йорку на летовище ім. Кеннеді. Літак ще не встиг набрати висоту, коли пільот передав на землю, що необхідне термінове приземлення. Але ІЛ-62 не долетів до летовища. Він вдарився в дерева парку недалеко від села Повсін, що розміщене в шести милях від Варшави.

Речник летунської компанії сказав репортерам, що потреба термінового приземлення була викликана „технічними несправностями". Якими саме, він не уточнив. В район катастрофи прибула урядова комісія на чолі з заступником прем'єр-міністра Збіґнєвом Шляйдою.

Катастрофа, що сталася в суботу, є шостою з відомих катастроф літаків совєтського виробництва ІЛ-62.

14-го серпня 1972 року 156 осіб загинули, коли ІЛ-62 східньонімецьких летунських ліній впав при злеті з летовища у Східньому Берліні.

176 осіб загунули при катастрофі ІЛ -62 совєтського Аерофлоту 13-го жовтня 1972 року в районі Москви.

14-го березня 1980 року ІЛ-62, що летів з Ню Йорку до Варшави, впав в районі польської столиці. Загинуло 82 особи, в тому числі 22 боксери і керівник збірної боксерської дружини ЗСА.

Приблизно 90 осіб загинуло, коли ще один ІЛ-62 розбився недалеко від Москви 16-го липня 1982 року.

29-го вересня того ж року аерофлотський ІЛ-62 розбився на летовищі Люксембурґу. Загинуло шість осіб.

В АМЕРИЦІ

В НЮ ЙОРК БУВ доставлений з Венесуелі під конвоєм 33-річний палестинський терорист Махмуд Атта, відомий також під іменем Махмуд ель Абед Ахмад. На летовищі ім. Кеннеді співробітники ФБІ взяли його під варту і доставили в нюйоркський відділ ФБІ в нижній частині Манґеттену. Арешт був проведений на підставі ордеру, виданого 3-го травня ц.р. ізраїльською владою, яка обвинувачує М. Атту у вбивстві, замаху на вбивство і нанесенні тяжких тілесних поранень. Ці злочини підпадають під дію американсько-ізраїльського договору про видачу злочинців. Із відділу ФБІ Атту відвезли до в'язниці, де він буде перебувати, поки вирішиться справа про його видачу в Ізраїль. Атта був заарештований венесуельською поліцією за спробу нелеґально в'їхати в цю країну. Оскільки Венесуела не має договору з Ізраїлем про видачу злочинців, Атта був відправлений у ЗСА, бо він є натуралізованим громадянином З'єднаних Стейтів.

СЕНАТОР-ДЕМОКРАТ Ернест Голлінґс, член сенатської комісії у справах розвідки, заявив, що призначення директора ФБІ Вілліяма Вебстера на посаду директора Сі-Ай-Ей повинно бути відкладене до того часу, поки В. Вебстер не запевнить його, Голлінґса, що ФБІ проведе повне розслідування проблем безпеки в амбасаді З'єднаних Стейтів у Москві. Голлінґс, як і будь-який інших сенатор, може відтермінувати рішення справи про призначення тієї чи іншої особи на державний пост. Недавно Голлінґс проголосував за призначення Вебстера директорам Сі-Ай-Ей, але тепер, незадоволений справою розслідування московського скандалу, виступив за відкладення. Пізніше в розмові з журналістами сенатор заявив, що Адміністрація Роналда Реґена чинить перешкоди у справі розслідування скандалу з приводу охорони американської амбасади у Москві.

НЕДАВНО АМЕРИКАНСЬКА автомобільна корпорація Крайслер придбала італійську автомобільну компанію Лямборґіні, яка випускає дорогі спортові авта. Позуючи перед фоторепортерами поряд з таким автом, президент Крайслера Лі Аякокка заявав, що його корпорація не розраховує на те, що подібні авта будуть успішно купувати в ЗСА. Дуже можливо, що італійську фабрику корпорація купила з мотивів престижу: досі Крайслер не випускав авт такої кляси.

МОДЕЛЬКА МАРЛА ГАНСОН, виступаючи на пресовій конференції, сказала, що „справедливість була встановлена". За її словами, це сталося, коли манґеттенський суд визнав винними 20-річного Даррена Нормана і 27-літнього Стіва Бовмена, які 5-го червня минулого року порізали її лице бритвами. Вирок двом злочинцям буде оголошений 8-го червня. Оба вони можуть бути засуджені до 15 років тюремного ув'язнення.

АМЕРИКАНСЬКИЙ „БЕЗДОМНИЙ" Джозеф Маврі знову відправився у Совєтський Союз. Він став там знаменитістю після того, як виступив головним героєм у совєтському документальному кінофільмі „Людина з п'ятої авеню", в якому розповідалося про нюйоркських бездомних. Потім Дж. Маврі був запрошений в Совєтський Союз, де його приймали з великими почестями. Незабаром нюйоркські газети вияснили, що Маврі ніяк не відноситься до бездомних чибезробітних: він мав не одну, а навіть дві квартири, а газета „Ню Йорк Таймс" часто запрошувала його працювати у своїй експедиції. Якщо б Маврі завжди приходив на виклик, він заробляв би 30,000 долярів на рік, але він не дуже хотів працювати і часто не приймав запрошення газети.

КОНТРОЛЬОВАНИЙ ДЕМОКРАТАМИ Сенат схвалив проєкт федерального бюджету на 1988 фінансовий рік, в якому передбачено підвищення податків на 18.3 більйона долярів. Демократи передбачили також використати на оборону 301.5 більйона долярів — на 12.4 біл. дол. менше, ніж пропонує Білий Дім. У проєкті, підготованому сенаторами-демократами, передбачено, що якщо президент Роналд Реґен відмовиться затвердити підвищення податків, то боронні видатки будуть знижені до рівня, запропонованого демократами в Палаті Репрезентантів — 288.7 біл. дол. Це менше, ніж було витрачено на оборону в цьому фінансовому році. Переважна більшість спостерігачів вважає, що Білий Дім не погодиться на підвищення податків. Сенатор-республіканець Піт Доменічі сказав репортерам, що Президент ніколи не прийме проєкт, запропонований Сенатом, головним чином тому, що бюджет передбачає підвищення податків і зменшення видатків на оборону.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти й скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗСА: з ролі вірителя до ролі боржника

Саме тепер, коли Конґрес забавляється слідством у справі продажу зброї Іранові і способом ведення того слідства послаблює становище Уряду Реґена, і коли одночасно йдуть американсько-совєтські переговори про припинення переґонів у зброєнні, актуальними стали міркування на тему теперішньої і майбутньої ролі Америки у широкому світі. Актуальність цієї проблеми підкреслює ще незгода між Білим Домом та Конґресом з його демократичною більшістю щодо Нікараґуа та активної допомоги тамошнім борцям за свободу.

На цю тему появилася у „Крищен Саєнс Моніторі" з 6-го травня ц.р., цікава стаття, яка приносить ревеляційні фактичні дані щодо зміни ситуації Америки у 80-их роках. І так, читаємо, ще у 1981 році Америка була найбільшим у світі вірителем: різні країни із широкого світу винні були Америці 140 більйонів дол. Від 1982-го року Америка спадала з ролі кредитора до ролі щораз більшого боржника. З кінцем 1986 року Америка була вже заборгована на 220 більйонів. Коли цей процес буде продовжуватися таким самим темпом, то у 1990 році заборгування Америки може осягнути астрономічну суму 700 більйонів дол. Головними двома причинами такого сумного стану стали: 1) зменшення податків, що дозволило зліквідувати інфляцію і 2) значне збільшення видатків на дозброєння. До поганого фінансового стану Америки долучився щорічний дефіцит державного бюджету і щорічний величезний дефіцит торговельного балансу.

Цей поганий фінансовий стан відбивається на закордонній політиці, яка тратить впливи у країнах, які діставали велику допомогу від Америки і тепер її мають у куди меншій мірі, або цілком її втратили. Допомога чужинецьким країнам пов'язана з американськими військовими базами, які існують у восьми країнах світу. Якщо Конґрес відмовиться фінансувати ті бази, що їх толерують чужі держави завдяки американським субвенціям, то це може захитати ролю Америки, як „міжнародного жандарма миру" із одночасним зростом міжнародного впливу Совєтського Союзу, на який будуть споглядати країни, позбавлені американської грошової і мілітарної підтримки. Отож, тепер, як рідко коли в минулому Америки, виявляється найтісніший зв'язок економіки і мілітарної сили.

Америка все ще має могутню силу. Але Конґрес відмовляється призначати на оборонні цілі суми, що їх вимагає Президент — пригадується сумна історія із програю у В'єтнамі, коли Конґрес перестав давати грошову і збройну допомогу Південному В'єтнамові, що дало перемогу комуністам. Завдяки своєму величезному промисловому потенціялові та геніяльній придумливості і геніяльним полководцям — Америка виграла Другу світову війну, ведену на два фронти — проти Німеччини Гітлера й Італії Муссоліні та проти Японії. Але Америка виграла війну, проте програла мир. Програла мир бо прогнала гітлерівського диявола сталінським велзевубом та виявила в Ялті у 1945 році трагічне незнання суті совєтського комуністичного експансіонізму. Воно мститься по нинішній день. Зате Японія, яка своїм нальотом на американську морську фльоту в Перл Гарборі 7-го грудня 1941 року спровокувала Америку до участи в Другій світовій війні, програла війну, ставши ще жертвою двох перших атомових атак на Наґасакі і Гірошіму, — але виграла мир. Сьогодні не Америка, а Японія є найбільшим кредитором і має величезну надвишку свого щорічного бюджету та торговельного балансу.

На наших очах йдуть гарячкові заходи, щоб припинити торговельну війну між двома союзниками — Америкою і Японією. Японія потребує Америку, бо два японські острови все ще окуповані Москвою, але всупереч натискові від Америки не хоче сама зброїтися покликаючись на конституцію, яку продиктувала Японії Америка, заборонивши їй мати військову морську фльоту і більшу армію, як потрібно для внутрішнього спокою. І тому Америка все ще наймогутніша держава світу — має величезну турботу як зберегти свою ролю лідера вільного світу, загроженого експансивним комунізмом.

К. М.

ПЕТРО ПЕРШИЙ І ҐОРБАЧОВ

На Заході журналісти, які мало знають історію Росії, люблять вихоплювати з історії цієї країни окремі факти чи події і хвалитись ними. Так є з царем Петром І, якого порівнюють до Ґорбачова. При глибшому знанні історії Росії можна дошукатись подібностей, які не знають західні журналісти, або яких вони не все розуміють. Для них вистачить кинути голосну фразу і поза неї далі не йти.

Російські слов'янофіли відносилися до Петра І неґативно. Петрові І приписують заслуги, які не витримують оцінки і характеристики історії. Історична вина Петра І полягає у тому, що він почав перебудовувати імперію та її зміцнювати, не оглядаючись на інтереси жителів. Пушкін давно написав — „Петербурґ чудове місто, але жити в ньому неможливо". Шевченко характеризував його значно більш дошкульно.

Петро І в Европі навчився будувати кораблі, вивіз технологію фортифікації і запозичив також небезпечну ідею — „держава — це я!" Моральні проблеми Петра І не турбували, вони не були складовою частиною його державного мислення. Громадянська етика для нього не існувала. Він наказав: „в письменних делах на имя Государя" себто в проханнях на письмі замінити слово холоп на раб. Це був указ 10-го березня 1702 року. Він хотів об'єднати і об'єднав просвіту, науково-технічну революцію з рабством. Школа для Петра І була казарма для вивчення технічного персоналу імперії. Газета — це орган інформації про царські укази (розпорядження). А заводи стали карними заведеннями, куди на рабську працю посилали також „виновных баб и девок". Слово „девка" в російській мові має інше забарвлення, як наше „дівка". В російському слові криється образа і погорда, чого в українському слові нема, приклад наше „Козир-дівка" як літературний твір.

Петро І вигадав версію воєнної небезпеки для розправи з людьми, для посилення влади держави над людиною. Він грабував населення країни, пояснюючи це „воєнною необхідністю", запровадив політичну смерть і конфіскацію майна, каторгу, шибениці. Жорстоко карав за „рубання корабельних лісів", себто дерева придатного для будування кораблів, за відсутність на військових „смотрах" — парадах, за торгівлю традиційною російською одежею. Армія мала нечуваний обов'язок збирати податки з населення. У народі Петра І названо антихристом, люди боялися його ненормального погляду очей. Також люди ненавиділи Катерину ІІ і називали її „Катька-полчеловека. Катька іноверка", себто чужої неправославної релігії, а Леніна — Володька безбожник. Ті, кого цар посилав закордон вчитися, не верталися. За ними посилали гінців, щоб намовили вертатися, а як вони не схотіли, то їх вбивали. Петро І об'єднав рабство з поступом. Він залишив Росію жебрачкою у стані морального занепаду, не виховав у своїх прибічниках почуття відповідальности за державу, бо сам його не мав.

Катерина І, Анна, Єлизавета, Петра ІІІ і його міністри — це варіянти Марії-Антуанети, що її у Франції називали „мадам Дефіцит". При Анні Йоанівні на каторзі було 20,000 осіб при 5-мільйоновому населенні. У XVIII столітті в Росії почали торгувати людьми-селянами-кріпаками, а пан мав право „першої ночі" на свою кріпачку, яка одружувалась.

Царі кликали в Росію західніх авантюристів типу Бірона і Левенвольда. Вони вважали Росію засобом збагачення. Катерина ІІ дарувала своїм любовникам цілі села, запровадила кріпаччину в Україні. Цар Петро ІІІ запровадив дику цензуру і заборонив ввезення книг з Европи та виїзд людей на чужину. Граф і письменник Лев Толстой написав листа до царя Олександра ІІІ з проханням не карати смертю терористів. Щоб з ними боротись, треба протиставити їм кращу ідею, яка була б вища їх ідеалів. А останній цар Микола ІІ, розстріляний большевиками враз з родиною, вважав реформи — „беззмістовними мріями".

Теперішня система в СССР — це поєднання лівого і правого тоталітаризму. Царська Росія великими кроками йшла до знищення і до жорстокої большевицької революції. Підпільники-революціонери за царя, яких називали „метатели бомб" (метать-кидати) вивчали катехизм революції і революціонера: моральне все, що йде на користь революції. Неморальне і злочинне — що їй перешкоджає. Революціонер знає одну науку — нищення. Усе дозволено. В підпіллі Москви і Петербургу чекали на Нечаєва і Чернишевського виключені з університету студенти медицини, одягнені в кацапські косоворотки (московська мужеська сорочка), грубі селянські чоботи, зарослі бородами і давно немиті — це щоб бути ближче до народу). Їх кумиром був Бєлінський, критик, хворий на сухоти, предтеча большевизму, письменник Ґорький (по паспорту Пєшков), який населив літературу голотою (босяками), послав її у вітальні, щоб нею захоплювались як носіями революції. За возвеличення голоти в літературі видавці наввипередки пропонували Ґорькому великі гроші. Від Петра І і де Кюстена аж по Ґорбачова суть Московії не змінилася. І все одно совєтські вожді, перемагають державних діячів Заходу. Совєтський дисидент і вчений соціолог писав про структуру совєтського суспільства — вона дуже проста, але й досі незрозуміла на Заході. Талант там нищать, а бездарність тріюмфує. Совєтських вождів тримає на поверхні інстинкт влади, де інтелект не грає ролі. Совєтське керівництво, звичайно, не приймає рішень, які йому шкодять. Хто їде закордон на коротку візиту, або виїзджає чи на довше залишає в КҐБ своє досьє-справу, де на три покоління в минуле записане де працював, де служив в армії, де проводив відпочинок — назви домів відпочинку, характер тих, хто там відпочивав, близькі знайомі і друзі, що, цей, що виїхав читав і з ким говорив про прочитане, чи був одружений, скільки розводів і чому. Всі відомості про жінку, хто виїхав чи втік з СССР — всі знаходяться під контролею.

ТАСС 15-го грудня 1975 року; пише „Совєтське товариство культурних зв'язків з колишніми совєтськими громадянами за кордоном „Родина" затверджено в Москві на всесоюзній конференції. Організація є союзно-республіканською. Вибрано раду. Першим головою став президент Академії педагогічних наук Всеволод Столетов. Ця „Родіна" у великій кількості йде закордон. Її отримують всі українці, які лінуються офіційно відмовитись від газети на пошті.

Яр Климовський

У 60-річчя творчости Е. Козака

Образотворче мистецтво, як знаємо, завжди було і є навіть у сьогоднішньому зматеріялізованому світі у великій пошані не лиш індувідуальностей, особистостей, але й звичайних поклонників мистецтва, воно ж бо є в ідейному й естетичному змислах, засобом пізнання світу. Мистецтво відображає людину й природу в усій різноманітності. Воно цікаве ще тим, що через нього можна збагнути психіку народу. Мистецтво, каже Едвард Дуве-Деккер, є найсильнішим середником, що розбуджує почуття краси.

Едвард Козак у своєму творчому житті експонував свої твори, що не злічити (напевно найбільше з усіх наших мистців), здобуваючи безліч перших нагород. Поклонники його малярської творчости однаковою мірою захоплюються його оліями, мозаїками, ілюстраціями, карикатурами чи пак дружніми шаржами.

Уродженець нашого Підкарпаття закінчив малярську школу Олекси Новаківського у Львові, в якій був визначним студентом. У ЗСА здобув крім інших нагород першу нагороду National Education Association-Крайового освітнього товариства за рисунки до дитячих виховних фільмів, що їх реалізувала фірма Джем Генді.

Неповторним роблять його — малярський темперамент, виявлений у русі і жесті, глибина задуму, композиція та багатство його палітри, при чому звертає увагу на освітлення, як організуючий і виражальний засіб живопису.

У картинах, у яких зображує, скажім, гуцулів, Усусусів, чи жіночу стать захоплює подихом романтики. Мистець оминає деталізації, але одним штрихом передає щось найбільш характерне зображеного персонажа. У ньому бистра спостережливість і знання психології, а надусе в його картинах евідентні динаміка й експресія. Кольор і форма становлять інтеґральну частину малярського бачення. Як уже відмічено, Едвард Козак-багатогранний мистець. Ота багатогранність виявляється в емоційному трактуванні теми і типі мислення, що нас приємно вражає асоціяціями, а впарі з цим і мистецькими розв'язками.

Час летить ракетою й приносить зміни, а з ними назрівають нові проблеми в образотворчому мистецтві. Едвард Козак цим не переймається, — він сприємливий у кожному періоді часу й ніяк не відстає від нього і тому сильно стоїть на своєму фундаменті хіба, що в процесі творчої роботи змужнів у змислі мистецького росту.

Життя нашого народу не є радістю, а якоюсь перманентною напругою й очікуванням. Цю сливе носталгічну ситуацію зм'якшує, злагіднює малярство Едварда Козака. Воно погідне.

У добі, в якій малярство й узагалі мистецтво чомусь стає на позиції інтернаціоналізму, малярську творчість Едварда Козака сміло можемо назвати сутоукраїнською, може тому саме його малярством, що він його культивує з пієтизмом, не тільки захоплюємося, але його малярство любимо.

Марія Сокіл

У 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. ПАТОРЖИНСЬКОГО

Дня 22-го лютого 1960 року помер оперовий співак Української Державної Опери, заслужений народний артист-оперовий співак Державних Українських Опер. Іван Паторжинський народжений 1896 року. Хочу перенестися у далеку минувшину і написати про нього спогади, бо він і я виростали і дозрівали разом в місті Дніпропетровськ, разом ходили там до Музичної Школи (пізніше Музична Консерваторія) обоє ми вчились у того самого професора співу, Зінаїди Малютіної, разом робили перші кроки на сценах в клюбах, на мітинґах, у Городських садах, і разом дістались до Української Опери, де майже разом зачали свої кар'єри. Повторюю, навмисне слово „разом", бо, починаючи з років 1918-19, аж до 1930 року наші артистичні шляхи були тісно пов'язані один з одним.

Іван мав чудовий оксамитний голос бас-профундо, був дуже музикальний, читав ноти з листа, мав абсолютний слух, і ще й великий темперамент і організаційний хист. Співали ми на всіх шкільних виставах і концертах сольо і дуети — „Коли розлучаються двоє", „Ваньку Таньку", дуети з опер, часом співали на сценах де не було рояля, то і без акомпаньяменту якось співали...

Пригадую один випадок: це було під час повоєнних часів, коли в місті була заборона бути на вулицях по 10-ій годині вечора. Повезли нас, артистів, вантажним автом до залізничого клюбу на концерт. Подорозі була затримка і концерт почався спізнено. Пригадую, що заля була повнісінька, накурена махоркою, що дихати не було чим, а в першому ряді сиділа жінка з немовлям на руках і голосно йому чукикила під ритм моєї пісні... Вертаючись вночі нас усіх артистів затримали і завезли до якоїсь хати, де ми простояли цілу ніч, бо кімната була переповнена і не було де сісти, але за це ми дістали добру платню: кілька фунтів цукру, муки, якоїсь каші, а це все тоді було на вагу золота...

Ще будучи в Консерваторії, Іван зорганізував квартет сибірських бродяг і в лахміттях, а часом у кайданах ми співали не лиш тужливі пісні, але і уривки з опер. Це мало великий успіх і протрималось кілька років.

Пізніше ми влаштували самі вистави „Запорожця", „Наталку Полтавку" ставили уривки з опер, які вивчили в Консерваторії, велику сцену з опери Даргомижського „Русалка" де я співала Наташу, а Іван — Мельника. Ця роля була в Івана як у співака артиста — „коронною", і він під час своєї довголітньої кар'єри завжди співав її з великим успіхом; вона була однією із трьох його коронних партій — Тараса Бульби, Карася і Мельника.

Ці роки були дуже неспокійні, пореволюційні і життя було нелегке. Але на Україні все таки було краще, ніж в самій Росії і багато співаків звідти їздили на Україну, шукаючи заробітків і харчів. І так у нашому Дніпропетровську зорганізувалась опера. Ми — я і Іван - зразу зголосились до хору, щоб бути на сцені, ближче до справжніх співаків, їх слухати і в них вчитись. Режисером у цій опері був наш вчитель з Консерваторії, сам колишній співак Московського Великого Театру, Акімов, він вів нашу оперову клясу і ми з ним вчили опери „Фауст" „Євген Онєгін", „Ріґолетто", „Русалку" ми обоє мали гарні голоси і скоро звернули на себе увагу і нам віддавали співати малі партії і ми почали ставити перші кроки на справжній оперовій сцені з великими оперовими співаками як: Скібітская, Девлет, Бочаров, Ґоріна, Бєляєва-Тарасевіч, Енґель-Крон це все великі співаки з московських театрів.

Продовження буде.

Добре пластове діло

До щоденних пластових обов'язків належить щоденне добре діло. За добрих галицьких часів пластові юнаки й юначки вели щоденники, в які вписували свої добрі вчинки. А що добра нагода для виконання доброго діла не часто сама приходить, вони шукали за нею й її знаходили, бож каже народна мудрість, що „біда по деревах не ходить", тож усе знайшлася нагода допомогти другому у біді, чи в звичайній потребі. А коли приходили тижневі збірки-сходини, тоді так приємно й цікаво було змагатися з членами свого гуртка, хто виконав більше й краще добрих пластових діл. Таке постійне змагання переходило у звичку, потребу, яка часто залишалася ціле життя. По цім і легко було пізнати пластуна й пластунку.

Недавно мені повелося бути свідком такого доброго пластового діла. Вертаючись зі Союзівки, я почув гучні алярмові гудки й багато червоного світла з-поза дерев, які оточували дорогу. Теж обізвалися пожежні гудки й мене огорнув майже жах, чи часом не зайнялася наша хата. З великим поспіхом я побіг у її сторону й побачив жахливу сцену. У рові побіч хати лежало догори обернене невелике авто, а під ним молода дівчина, як виявилось, 17-літня сусідка з недалекого Ворварсінґу. Коло авта поралася друга молода жінка. Заки я прибіг до них вона вже встигла витягнути з-під авта жертву випадку. Швидко прибули рятівничі авта, пожежні і санітарні, які забрали пошкодовану до лікарні.

Опритомнівши від трагічної несподіванки, я спостеріг збоку інше авто, а коло нього рятівницю пораненої дівчини. В авті було двоє малих дітей, яких вона оставила в авті, рятуючи жертву випадку. Тому що випадок стався в околиці, де мешканцями є здебільша українці, я запитав спершу пошкодовану, чи вона українка, та вона заперечила. Запитав це саме її рятівницю й довідався, що вона є дружиною сина предсідника Українського Народного Союзу д-ра Івана Флиса й живе недалеко від місця

(Закінчення на стор. 3)

Василь Сокіл

ВЕСНА НАДІЙ?

I.

Перші ластівки, за народним повір'ям, свідчать про прихід весни. У нас, в Україні, вважалося, що їхній приліт переконує господаря, що більше морозів не буде і можна висівати навіть пізні культури.

Невідомо, чи не повіє знову холодом у політиці, проте в Україні в ці передвесняні дні пролунали ластів'ячі голоси. За сезонним календарем, — зосібна цього року, — коли на українській землі ще не сплили сніжні кучугури суворої зими і ще рано хазяїнові виходити в поле, за політичним календарем раптом повіяло надіями на потеплення, і вчуваються голоси ластівок, які хоч і не роблять весни, проте її віщують.

Здається, можна говорити одвертіш, не уникаючи недавно заборонених тем? Можна радіти, вслухуючись у бадьорі заклики до реформ, до рішучого повороту на всіх ділянках політичного і громадського життя, чи не так?

Сподіватимемося, що почнеться дійсний поворот. І ой як багато треба буде повертати втраченого, забутого, а ще більше воскрешати погубленого, вбитого, понищеного, змордованого: Відновлювати собори, собори душ людей, собори могутнього духу народу, собори єдности віків, нерозривного зв'язку історичних епох.

Прийшла вістка, що „буржуазно-націоналістичний" роман О. Гончара „Собор" через майже двадцятилітню жорстоку заборону воскресає: будуть його друкувати. Правда, покищо не окремою книжкою, а в журналі „Вітчизна". То щастя, що справжня Вітчизна пам'ятає цей патріотичний твір. І відновлює цей мало не навіки загублений собор.

На превелике горе, не повернути, не відновити, не відбудувати з руїн славетні українські собори, — Миколаївський Золотоверхий, Десятинну церкву, десятки храмів по містах і селах України, понищених такими ж підніжками Москви, як той тупоголовий Ващенко, тодішній секретар Дніпропетровського обкому партії, ініціятор спалення „Собору" Гончара. Не дивуйтеся, якщо цей палій тепер із задоволенням читатиме роман! Напевне старатиметься ще раз вислужитися, цього разу на проведенні реформ, перебудов, революційних поворотів!

Цього року ще раз згадали Олеся Курбаса. По багатьох містах відбулися врочисті конференції з нагоди 100-річчя з дня народження найвидатнішого, — як тепер кажуть промовці, — діяча української культури. 20 років тому, — згадайте, — також ушановували видатного майстра відповідними статтями і конференціями. Тоді так само, як нині, запально вихваляли Курбаса цілком заслуженими категоріями: мистець, громадянин, режисер-реформатор, педагог, навчитель, художник-мислитель, учений, творець неповторних скарбів української культури. Говорили, що він був геніяльним організатором глобального маштабу культурних починань, практичним діячем колосального обсягу робіт, на які неспроможні були і досі нездатні всі високі і малі чиновники міністерств: освіти, культури, мистецтва.

Про це було не лише сказано на конференціях, але й надруковано у спеціяльно з цієї нагоди виданих книжках. 1969 року вийшла збірка спогадів про Леся Курбаса, як данина 80-річчю Леся Курбаса. 1987 року на відзнаку, 100-ліття одного з основоположників і організаторів українського театру, має вийти книжка мистецтвознавця О. Бобошка про „творчий шлях", як пишеться в анотації, „видатного театрального діяча, який"... і т. д.

Що ж виходить? Чергова панахида? Згадаємо добрим словом небіжчика, — і почекаємо до наступної дати? Якщо так, то слід було б згадати іншу дату: 45 років з дня вбивства цього геніяльного діяча української культури, творчий здобуток якого й досі лежить в архівах.

Виринає цікаве порівняння. 60-ті роки в Україні дістали назву ліберального періоду в житті совєтського суспільства. Не буду нагадувати прикмет того відносно вільнішого періоду. Скористаюся лише згаданою збіркою спогадів про Курбаса тих років. Не всім 38-ом авторам спогадів слід було давати місце в ній, дехто вельми активно прислужився був у загибелі того, про якого потім насмілювався писати слова пошани і захоплення. Однак, не в тому річ. Легко помітити, що в деяких спогадах було більше одвертости і правдивої об'єктивности, ніж сьогодні. Двадцять років тому, говорячи про те, що Лесь Курбас виховав плеяду видатних акторів і режисерів, які сприяли розвиткові українського театрального мистецтва, народний артист УССР Василь Василько у вступній статті до збірки спогадів 1969 року не побоявся назвати „недозволені" імена. З-поміж багатьох видатних творів новітнього українського театру він неодноразово називає ім'я ідейного однодумця Курбаса, видатного березільця Йосипа Гірняка. Як же розуміти, коли в нинішній час, розреклямований як час гучної „гласности", об'єктивности, правдивости, — ані найменшої сміливости не виявили автори ювілейних статтей, продовжуючи й далі, замовчувати про достойний вклад у розвиток українського театру такого актора, як учень Леся Курбаса Йосип Гірняк? В ювілейній статті мистецтвознавця О. Скалій з нагоди 100-річчя Леся Курбаса, згадано багато імен — вихованців, що вийшли з знаменитої Березільської лябораторії, проте ім'я Гірняка згадувати, виявляється заборонено ще суворіше, ніж двадцять років тому.

Невже й досі оглядаються на Москву? Та будьте ж сміливішими, подивіться, — там уже більше чого дозволяють собі діячі культури й мистецтва. Не тільки реабілітувати, але й покликали до життя творчість зацькованого поета Пастернака; відкопують з видавничих могил знищених цензурою авторів; залучають до скарбниці російської літератури еміґранта В. Набокова; запрошують „ізменніка родіни" Баришнікова танцювати в Большому театрі. Нічого не буде дивного, якщо і творчість Солженіцина відкриється для совєтського читача.

Черга приходить на Володимира Винниченка? Чому совєтський читач лишатиметься позбавлений знайомства з його творчістю? Адже твір „Слово за тобою, Сталіне", випередив Хрущовські викриття злочинів періоду культу особи. А чому не опублікувати в Україні художні і публіцистичні твори письменників в еміґрації про той же сталінський терор 30-их років, а що найважливіше, про вимордування українського хлібороба тюрмами, засланнями і страшним голодом 1932 року? Адже ця тема, досі старанно замовчувана, суворо заборонена, починає в нинішній період широко проголошеної „гласности" прориватися в усій неприкрашеній картині жахливої дійсности. Я говорю про статтю публіциста Володимира Шубкіна, який у квітневому числі російського журналу „Знамя", вперше написав про десятки мільйонів селян-хліборобів, у різний спосіб знищених в роки сталінської колективізації.

Продовження буде.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля Шімон Перез заявив в кінці минулого тижня кореспондентам, що Ізраїль має тепер добру нагоду заключити мир з Йорданією і палестинцями, взявши участь у міжнародній конференції для обговорення і вирішення близькосхідніх питань. Як відомо, прем'єр-міністер ізраїльського уряду Іцак Шамір виступає проти участи у міжнародній конференції з участю Палестинської Визвольної Організації, без огляду на те чи вона виступатиме окремо, чи в складі йорданської делеґації. Якщо політичний бльок Лікуд і прем'єр-міністер бльокуватимуть його ініціятиву участь в конференції, то він працюватиме в напрямі розриву коаліції і розписання нових парляментарних виборів.

Український народний Союз
Округа Ню Йорк
бере участь в

УКРАЇНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ церкви св. Юра в Ню Йорку

в днях:
15 травня, години: 4 по пол. — 11 вечора
16 травня, години: 11 ранком — 11 вечора
17 травня, години: 1 по пол. — 10 вечора

Запрошуємо всіх українців відвідати кіоск УНСоюзу.

- Оглянути фільм „За стерном долі", який буде висвітлений в суботу, в годинах: 2:30 по пол. і в 5:00 вечора.
- Піддержати продаж квитків виграшу, дохід з яких призначений для школи св. Юра в Ню Йорку.

УНСоюз дарував наступні нагороди:
1-ша нагорода — один тиждень вакацій на Союзівці
2-га нагорода — вікенд вакацій на Союзівці
3-тя нагорода — Історія України, М. Грушевського

- *Закликаємо всіх відвідати та піддержати цей фестиваль*

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:
Микола Хоманчук — *голова*
Стефан Чума і Стефанія Рудик — Імпрезові референти
Андрій Воробець — *Координатор Братської Діяльности УНСоюзу*

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці
запрошує Вас на
ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ СКУЛЬПТУР
ХРИСТИНИ ШМІҐЕЛЬ
о год. 1-ій по пол., у неділю, 17-го травня 1987 р., в Ґалерії ОМУА при 136 Друга Авеню в Ню Йорку.
Виставка відкрита в будні 6-8 веч., субота і і неділя 1-8-ої веч.
Виставка триватиме до 24-го травня 1987 р.

СВЯТКУЙТЕ З НАМИ В ГАМІЛЬТОНІ 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Неділя, 31-го травня 1987 р., год. 11-та ранку в церкві св. Духа в Гамільтоні
АРХИЄРЕЙСЬКА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
Співають збірні хори парафій св. Николая і Покрови з Торонто.
Дириґує Зенон Лавришин
4-та год. по пол.
КОНЦЕРТ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ УКРАЇНИ
Хор „ДУМКА" з Ню Йорку, дириґент Семен Комірний

1-го і 2-го червня 1987 р. в Mac Master University
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
„КУЛЬТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСІ"
Початок год. 9-та ранку. Ewart Engus Center Room No. 1A01

Понеділок, 1-го червня 1987 р., год. 6-та веч.
БЕНКЕТ
в ROYAL CONNAUGHT HOTEL

Кошти вступу на 3-денні святкування — 65 канад. або 50 амер. долярів.

Просимо зголошуватись (на адресу):
Very Rev. Fr. Roman Hankewych
15 St. Olga Street, Hamilton, Ont., L8L 6R3, Canada
Тел.: 1-416-545-2914

ЗА ЦІНУ ВОЛІ Й СВОБОДИ...

В СКОРОМУ ЧАСІ, НАШ БРАТ У ХРИСТІ, ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ, ІВАН ДЕМ'ЯНЮК СТАНЕ ДО ОСТАТОЧНОЇ БИТВИ ЗА ПРАВО ЖИТИ!!!

ЯК БАГАТО ІЗ ВАС, І. ДЕМ'ЯНЮК ПЕРЕЖИВ У РІЗНИХ ЧАСАХ І СИТУАЦІЯХ, ТЯЖКІ ПРОБИ Й ПЕРЕСЛІДУВАННЯ:

ВІН ПЕРЕЖИВ ШТУЧНИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ
ВІН ПЕРЕЖИВ НІМЕЦЬКИЙ ПОЛОН І ІІ-ГУ СВІТОВУ ВІЙНУ
ВІН ПЕРЕЖИВ ЧАСИ РЕПАТРІЯЦІЇ В ЕВРОПІ
ВІН ПЕРЕЖИВ ОСТАННЮ ДЕКАДУ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ...

МИ ВІРИМО, ЩО ЙОГО ПРОВИНОЮ Є ТЕ, ЩО ВІН ЩЕ ЖИВЕ!

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ · ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK
DEFENSE FUND
P.O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

ТІЛЬКИ РОДИНА І ЦЕРКВИ УПОВНОВАЖЕНІ ДО СПРАВ ЗБІРКИ ФОНДІВ У ЗСА.

Активність Ради Української Спадщини

Рада Української Спадщини конкретно і завзято почала свою роботу.

Щоб обговорити і встановити плян праці, члени Екзекутиви з далеких міст приїхали на збори в суботу, 28-го лютого ц. р.

Збори відкрив д-р Тарас Гунчак, що недавно повернувся з конференції Жертв Голокосту, яка відбулася у Вашінгтоні. Д-р Т. Гунчак розповів про свої враження і розчарування, бо на конференції, де мали говорити про всі жертви голокосту, виринули питання української коляборації з нацистами.

На початку дискусії були подані Екзекутиві три завдання Ради Української Спадщини: Боронити людські права в Україні; Представляти українські справи в діяспорі (тут також думається представляти позитивний образ українців, а не лише реаґувати на неґативні справи); Скріпити інформаційну базу.

Український Документаційний Центр, котрий міститься в Українському Інституті, плянує створити бібліотеку на стрічках „відео".

Цікаві й обдумані дискусії почалися з пропозицій на безпосередні акції і на ширшу працю. Всі згадані пляни є дуже важні і були із захопленням дискутовані. Будо також підкреслено що багато залежить від підтримки і від сильної фінансової бази організації.

Пропозиції про негайну працю були: делеґація до Ізраїля на суд Івана Дем'янюка і збирання статтей про його справу; фільм „Втеча з Собібору", котрий був висвітлений на телевізійній станції „CBS" 12-го квітня ц.р., про що вже писала преса, що він наставлений проти українців; фільм, котрий має базуватися на книжці Візенталя „Вбивці поміж нами", що має фінансувати телевізійна станція „NBO".

Пропозиції на ширшу працю були: зв'язки з іншими громадами; восени зорганізувати семінар на тему „Україна під час Другої світової війни"; квартальний журнал, з перспективи українського погляду на світ; коаліції з іншими групами;. зв'язок з консулятом у Києві; зв'язки з Державним департаментом, демократичним і республіканським комітетами; створення Комітету політичної акції, система збирання статтей із всіх головних часописів і відповіді, де треба; награння на стрічках „відео" українців-очевидців, що пережили концентраційні табори; семінар для студентів.

Ці пропозиції подавали: Роман Купчинський, адвокат, Андрій Филипович, Юрій Самійленко й адвокат Ігор Раковський.

Щоб краще скоординувати працю екзекутиви, потрібно було вибрати голову екзекутиви. Р. Купчинський номінував адвоката Андрія Филиповича, а Божена Ольшанівська це підтримала. Адвокат А. Филипович був одноголосно вибраний головою екзекутиви.

Тому що справа фільму „Втеча з Собібору" така нагла, дискусії були спрямовані на різні акції.

В другому тижні березня делеґація від Ради Української Спадщини була на спеціяльному висвітлені фільму „Втеча з Собібору". Копія цього фільму є вже в наших руках. Частини фільму були показані на наступних зборах екзекутиви.

Перед закінченням зборів екзекутива рішила подати заклик до громади: Всіх зацікавлених працею Ради Української Спадщини, які хотіли б брати участь в її праці, проситься звернутися до Галі Козак, Ukrainian Heritage Council, 2008 Parkview Ave., Abington, Pa.19001.

Кожного хто побачить яку-небудь статтю в пресі, що згадує Україну, українців, або щось має з справою нашої громади, проситься висилати до Ukreinian Heritage Council, Ukrainian Research and Documentation Center, 2 E. 79th Street, New York, N. Y. 10021.

Є дуже важне, щоб сітка українських діячів була зорганізована в Америці. Намір екзекутиви — виконати свою працю і рівночасно співпрацювати з іншими українськими організаціями.

Поштова адреса Ради Української Спадщини є: P.O. Box 272, Peter Stuyvesant Station, New York, N. Y. 10009. Бюро відкрите в понеділок і в п'ятницю від 9:00 ранку до 1:00 по полудні, а у вівторок, середу і четвер — від 10:00 ранку до 2:00 по полудні. Число телефону: (215) 657-3200.

Добре пластове...

(Закінчення зі ст. 2)

випадку. Коли я гратулював їй за відвагу й жертвенну допомогу потребуючій, вона призналася, що була дуже поденервована, бо боялася, щоб авто, перевернувшись, не вибухнуло, як це часто трапляється, але тому, що не було людей на дорозі, мусіла допомогти і то дуже поспішаючи, щоб витягнути жертву випадку, ще заки авто могло зайнятися вогнем. Дівчина мала щастя в тому, що впала у глибокий рів, а авто було невелике й оперлося на краях рова, не притиснувши її. Обійшлось їй неважко, тільки пошкодженням ноги, що можна вважати майже чудом.

Я був глибоко зворушений жертвеністю й бистротою ума Каті Флис, а коли довідався від неї, що вона довгі літа пластувала в рочестерській Пластовій Станиці, я почувся гордим не лише на колишню, але й теперішню пластову молодь і усвідомив собі, що був свідком не лише пластового доброго вчинку, але вчинку, що межує з посвятою і справжнім геройством.

Ярослав Падох
Пластовий сеніор

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, Дім Українського Визвольного Фронту

ЗАПРОШУЄ НА
ДОПОВІДЬ
ред. Ярослава Гайваса
„НА ПЕРЕЛОМІ"
(До сучасного положення)
ПІСЛЯ ДОПОВІДІ — ДИСКУСІЯ
Вечір відбудеться в П'ЯТНИЦЮ, 15-го травня 1987 р., о год. 7-ій веч.

Діяльність 70-го Відділу СУА

Членки 70-го Відділу СУА на святкуванні 95-ліття О. Хойнацької.

Загальні збори 70-го Відділу СУА ім. Віри Бабенко в Пассейку, Н. Дж., відбулися 20-го березня ц.р. Голову Округи Ню Джерзі Ольгу Третяк заступала референтка суспільної опіки Округи Галина Бобиляк.

Голова Відділу Марія Бакалець подала докладний звіт з діяльности Відділу за минулий рік, а окремі референтки з різних референтур його доповнили.

Відділ, який в цьому році буде відзначати своє 30-ліття, значно зменшився за останні роки, бо членки виїхали в інші частини ЗСА, однак він і далі активно працює в різних ділянках.

Продовжуючи розбудовувати Український Музей в Ню Йорку, який започаткував Союз Українок, членки Відділу на заклик Головної управи влаштували льотерію, чистий дохід з якої був 802 дол. крім того Марія Стефанів — музейна референтка окремо зібрала 315 дол. і загальну суму 1,117 дол. було передано на будівельний фонд Музею. В 1986 році було приєднано 13 нових членів для Музею. Відділ є меценатом Українського Музею.

З ділянки суспільної опіки і стипендійної акції (референтка Дарія Колатало) Відділ вислав 18 пакунків до Бразилії з уживаним одягом та книжками і 7 пакунків до Европи з уживаним одягом та харчами, на операцію до Бразилії, на ліки та грошові допомоги — загальна сума потребуючим виносила 642.45 дол. Треба підкреслити щедру жертвенність місцевої „Самопомочі", яка приділила через наш Відділ у звітовому часі коло 350 дол. потребуючим. Крім того „Самопоміч" в Пассейку, головою якої є М. Савчин, спонзорує два студенти в Бразилії, яких зобов'язалася утримувати на протязі чотирьох років.

Відділ є спонзором трьох студенток, чотири членки окремо спонзорують студентів у Бразилії та Европі, а також було приєднано чотири приватні особи, які оплачують студії чотирьом студентам у Бразилії.

На зовнішньому відтинку членки старалися включитися у різні акції проти знеславлювання українського імени та реаґували на різні події, які торкаються українського життя. Вони перші на терені Пассейку відгукнулись на статтю П. Палюха Spiking the Ukrainian Famine яка була поміщена в „National Review", робили копії, роздавали іншим організаціям, писали особисто і від Відділу та закликали мешканців Пассейку — Кліфтон звертатись до В. Баклі з подякою за поміщення статті, а пізніще реаґували на висвітлення фільму „Жнива розпачу". В справі катастрофи в Чорнобилі секретарка Ольга Мочула висилала телеграми і листи до відповідних осіб, писала протести в обороні М. Медведя, членки Відділу допомагали морально й матеріяльно І. Дем'янюкові.

Остання наша акція — це висилання листів у справі висвітлення фільму, який знеславлює українців під час Другої світової війни та листи-прохання до державного секретаря Дж. Шулца в справі допомогти Й. Терелі з родиною виїхати на захід.

На ширших сходинах союзянки відзначили 95-ліття нашої найстаршої членки Олімпії Хойнацької яка не зважаючи на свій вік регулярно відвідує сходини.

В лютому ми завжди відзначали свято „Жінки-героїні". Цього року відбулися святочні сходини, присвячені українській патріотці Катрусі Зарицькій, на яких культурно-освітня референтка Леся Мочула прочитала спомин про її життя, а Ірина Чайківська, пам'ятаючи К. Зарицьку з гімназійних часів, поділилась з присутніми своїми споминами.

Різдвяний базар, який членки влаштовують щороку, проходить з успіхом і притягає багато публіки. Базар є не тільки нашою фінансовою базою, але також дає нам відчуття різдвяного настрою, який є пов'язаний з нашими традиціями. Гроші, зібрані на „коляду" і „писанку" завжди призначуємо на Стипендійний фонд. Господарська референтка Ядвига Дяченко вкладає багато праці до підготови базару.

Скарбничка Лідія Ігнат веде касову книжку і пересилає всі зобов'язання до Головної управи та Округи.

Членки, крім праці у Відділі, беруть активну участь у громадському житті на нашому терені і є членами управ інших організацій і школи українознавства. Дві членки є референтками в Окрузі Ню Джерзі і п'ять членок працюють у видавничій комісії Конвенційної книжки XXI Конвенції.

У звітному часі Марія Хімінець і Стефанія Покора виїхали до інших місцевостей.

На терені Пассейку є 18-ий Відділ СУА, який складається з членок молодшого покоління і ми дружньо з ними співпрацюємо, підтримуємо їхні почини та радіємо, що нам на зміну приходить молодше покоління.

Управу Відділу на біжучий рік очолила Марія Бакалець, яка невтомно працює на користь нашої організації.

С. Марченко
пресова референтка

ПОДЯКА

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої
МАМИ, БАБЦІ І БРАТОВОЇ
бл. п.
Марії Квітки Стецюк

хочемо зложити сердечну і щиру подяку всім Приятелям, Знайомим і всім Тим, які в прикрий час недуги, а потім смерти нашої Найдорожчої Мами, старалися облегшити нам наше тяжке горе.

Дякуємо Високопреподобним отцям Редемптористам о. М. Кучмякові і о. М. Вівчареві ЧНІ з Нюарку, Н. Дж. та о. Р. Мірчукові з Джерзі Сити за відправлення Парастасу і Панахиди в похороннім заведенні, за відправлення Заупокійної Служби Божої в церкві та похоронного чину на цвинтарі. Дякуємо хорові церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку за їх участь і спів під час Панахиди і Служби Божої. Дякуємо членам Українського Народного Союзу, довголітнім Її співпрацівникам „Свободи", всім товаришкам Покійної Мами ще зі шкільних часів і багатьом приятелям і знайомими, які віддали їй останню прислугу беручи участь в похоронних відправах, жертвуючи Служби Божі за спокій Її душі, квіти та за пожертви на цілі близькі Її серцю.

Наша подяка Всім, що жертвували на Служби Божі та добродійні цілі, та яким ми особисто не подякували з причини браку адрес.

Всім Вам щире Спаси-Біг і прохання згадати нашу Найдорожчу Маму знова в своїх молитвах.

Син — ЮРКО з дружиною КАТЕЮ
Внуки — МАРКО і ПЕТРО
Братова — МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА

Повідомляємо, що дня 8-го травня 1987 року відійшов у Вічність на 89 році життя
бл. п.
ВАСИЛЬ ҐАРБЕР

народжений в Камянці Подільському, Україна, учасник Визвольних Змагань 1918-1920 років.

ПАНАХИДА буде відправлена 10-го травня 1987 р. в год. 7-ій веч. в Hines-Rinaldi Funeral Home, 11800 New Hampshire Avenue, Silver Spring, Md.

ПОХОРОН в понеділок, 11-го травня 1987 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина — ОКСАНА
Син — ВІТАЛІЙ з дружиною ВІРОЮ
Внучка — НАДІЯ
Внуки — АНДРІЙ і РОМАН

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 21-го квітня 1987 р. відійшов у вічність
бл. п.
ПЕТРО ЗАЛИБА

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 24-го квітня 1987 р. Тлінні останки Покійного спочили на українському католицькому цвинтарі в Ваґнерсвіл, Па.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ІРЕНУ
дочку — АНЮ
сестру — КАТЕРИНУ ГУҐЕЛЬ з родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в п'ятницю, 8-го травня 1987 р. з волі Всевишнього відійшов у Вічність, проживши 84 роки
бл. п.
ПАВЛО Р. ЯРЕМА

ПАНАХИДИ будуть відправлені у неділю і понеділок, 10-го і 11-го травня 1987 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ у вівторок, 12-го травня 1987 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра, а опісля на цвинтар Кальварію у Вудсайд, Лонґ Айланд, Н. Й.

Дочка — САБРІНА ЯРЕМА-ЧИЖИЙ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВІДВІДИНИ в похоронному заведенні: неділя — 7-9 веч., понеділок 1-5 по пол., 7-9 вечора.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої МАМИ, БАБЦІ І БРАТОВОЇ
бл. п.
МАРІЇ-КВІТКИ СТЕЦЮК

15-го травня 1987 року
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
за спокій Її душі
в церквах:
св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж. — год. 6:45 ранку
св. Юра, Ню Йорк, Н. Й. — год. 9-та ранку
свв. Петра і Павла (Парастас), Джерзі Сіті, Н. Дж. — год. 7:30 ранку
св. о. Николая, Торонто, Канада — год. 8:30 ранку
собор св. Софії, Рим — год. 9-та ранку
Успення Пресв. Богородиці, Люрд — год. 8-ма ранку

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Син — ЮРКО з дружиною КАТЕЮ
Внуки — МАРКО і ПЕТРО
Братова — МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА

НЕВІДОМІ ТЕРОРИСТИ вкинули через вікно до хати голляндського прем'єр-міністра Рауда Лабберса запальну бомбу. Скорим рухом прем'єр, пригасивши рушником полум'я, викинув бомбу назад через вікно в город де вона експльодувала. Два місяці тому правдоподібно ті самі терористи вломились були до хати подружжя Лабберсів і „вичистили" її з усіх вартісних речей на приблизно 50,000 долярів. Префект поліції наказав скріпити сторожу біля хати прем'єр-міністра на передмістях Роттердаму.

Папа Іван Павло II серед українців Аргентини

Ще минулого року рознеслася вістка, що Папа приїде до Аргентини, щоб віддячити свою позитивну й щасливу інтервенцію у політично-територіяльному спорі Аргентини з Чіле. Коли вістка була вже певна, що це станеться на початку квітня 1987 року, тоді Владика Андрій Сапеляк сказав, що буде старатися, щоб Папа відвідав і нашу українську катедру в Буенос Айресі. Про цю справу Владика говорив з Комісією Аргентинського Єпископату, що мала уложити програму відвідин Папи і просив, щоб Комісія взяла під увагу і нашу катедру. „Будемо робити, що зможемо" — була відповідь. Програму уложили й уставили, а нашу катедру виключено.

Кілька місяців перед прибуттям Папи поїхав підсекретар культу до Риму, щоб і там усталили і затвердити намічену програму. Папа Іван Павло II уважно переглянув програму його поїздок і активности в Аргентині, і відтак сказав: „Я хотів би бути окремо з українцями в Буенос Айресі". Висланник міністерства культу сказав, що постарається волю Святішого Отця сповнити. Після приїзду до Буенос Айресу цей висланник закомунікував волю Папи організаційній комісії і вона, хоч-не-хоч включила у програму і нашу катедру. Тут мушу зазначити, що ця комісія не з неприхильности до нас не включила перед тим зустрічі Папи з українцями, хоч Владика А. Сапеляк просив, але попросту програма була так переповнена, що комісія не включила відвідин Папи до латинських катедр Посадас, Резістенція чи славних відпустових місць в Аргентині — Люхан, Ітаті й інші.

Владика Андрій Сапеляк доручив підготову Українській Католицькій Організації (УКО), створеній ще на першому Конгресі Українців Католиків в Аргентині у 1952 році. Нагляд над усім мав сам Владика Андрій. Голова УКО д-р Михайло Василик з іншими членами ревно зайнявся пропагандою в аргентинських газетах, радіо й інших засобах масової комунікації та всього іншого, зв'язаного з тією подією. По провінціях пропаганду робили священики-пароха, СС Васіліянки, Служебниці та Катехитки. З далеких провінцій Місіонес приїхало три повністю омні буси, а також з Апостолес, Посадас й Алем, переважно молодь. Крім того були делегації з Чако, Формози й один омнибус з Бовен (пров. Мендоза). В день приїзду Папи поліція нарахувала коло тисячі присутних, убраних переважно в українські національні строї. Шкода, що не було наших униформованих Пластунів і Сумівців, це напевно мало б велике значення, показало б зорганізоване життя нашої молоді. Шкода також, що не прибули усі священики з різних провінцій, як Посадас, Алем, Обера і чотирьох Василіян з Апостолес. Мають вони повне оправдання, бо „за плечима" була Квітна неділя, а тоді є багато відправ, сповідь та Причастя. Зате були Сестри Васіліянки з Апостолес, Посадас, Алему, Бовен та поблизьких місцевостей. Були Сестри Служебниці з Чако, Формози, Хардін Америка та Ляважоль. Були присутні священики: Дм. Кащук, ЧСВВ, з Апостолес, Гектор Б. Ціммер з Хардін Америка, Мих. Микицей з Чако д-р В. Винничук з Бовен, М. Гримач зі Саранді, П. Нюнька, ЧСВВ, протоігумен ОО. Василіян в Аргентині, Люіз Глинка, ЧСФ, Григор Гарасимович, ДБ, Іван Федорович, ДБ, Василь Король, ДБ, Володимир Ковалик, ЧСВВ, з Берісса і двох православних священиків.

Вже в попередні дні, а особливо від самого ранку 10-го квітня українська катедра була сильно стережена поліцією і тайними агентами, бо боялися якихось несподіванок зі сторони комуністів чи всяких „лівакія", які вже наперед ширили пропаганду проти приїзду Папи до Аргентини, підкладали бомби навіть в деяких церквах. Але таки найбільше поліція побоювалася за українську катедру, тому що то українці-католики, яких Москва ненавидить, а в Буенос Айресі має вона свою амбасаду і своїх агентів. Від год. 9 вже був відчинений вступ до катедри, але сильно контрольований, кожний мусів мати картку вступу і особистий документ. Катедра була гарно прибрана, повівали під леготом вітру аргентинські, ватиканські й українські прапори та виднілися різні написи.

В год. 12:10 задзвонили весело дзвони катедри, загули гучномовці і понеслась пісня: „Витай між нами...". Коли Папа зійшов із свого „Папа мовіл" (спеціяльне авто, яке його всюди перевозило), увійшов на церковне подвір'я, його привітала маленька Нуся Агрест і вручила квіти. Відтак від вірних привітав хлібом — сіллю д-р Михайло Василик, голова УКО, в катедрі, у царських воротах, привітав Святішого Отця господар катедри, Епарх українців-католиків Аргентини Владика А. Сапеляк, ДБ. Треба зазначити, що усі промови, відправи і співи були в українській мові, що рівночасно періодист-координатор подавав по-еспанськи.

Владика Сапеляк, вітаючи Папу, висказав свою радість і радість усіх українців, що сам Папа завітав до наших вірних. Владика зазначив, що цього року не лише починаються святкування 1000-ліття Християнської віри на Україні, але також 950-ліття посвячення українського народу під покров Матері Божої за князя Ярослава Мудрого 1037 року, 90-ліття прибуття перших українських родин до Місіонес і 25-ліття українського Єпископства в Аргентині. Відтак Владика попросив Папу до слова. Папа говорив також по-українськи, почав словами „Слава Ісусу Христу!". Він висловив радість, що міг бути між українцями, які зачинають святкування 1000-ліття хрищення українського народу 988 року, що попередило хрищення самого князя Русі Київської Володимира Великого. Зазначив Папа виразно, що в часі хрищення українського народу обі частини Християнської Церкви були у згоді, у злуці та єднанні. Володимир мав тісні зв'язки з Римом, навіть одержав мощі св. Папи Климентія у Херсоні. Щойно пізніше різні раці політичні вплинули на відірвання Царгороду від Риму, але українській нарід ніколи не зірвав формально з Римом, навпаки стало були намагання до злуки, що й довершилося в 1595 році. Сьогодні також шукається різних доріг повернути до повної злуки зі столицею св. Петра. Українська Католицька Церква не може бути байдужою до цієї злуки, бо вона носить у собі екуменічного духа, що є познаменене через стигми терпіння, перенесені в минувшині і сучасності. Просив Папа, щоб українці-католики й православні розважили своє давнє минуле, спільне обом частинам українського народу, щоб шукали до ріг до нової злуки, пригадуючи момент хрищення у водах Дніпра. Згадав Папа і про нашого князя Ярослава Мудрого, його посвяту під покров Матері Божої, 90-ліття поселення українців в Місіонес. Звернувся Папа теплим і щирим словом до нашої молоді, яка так численно зібралася з різних провінцій. Просив, щоб молодь брала активну участь у святкуваннях 1000-ліття, щоб намагалися зблизити до своїх братів православних і доводити до правдивої злуки у Христі Господі. Під кінець промови Папа звернувся і до латинської Єрархії і Церкви, щоб вони допомогли українцям гідно відсвяткувати 1000-ліття хрищення українського народу, беручи участь у радості й терпіннях українців, щоб усі молилися.

Відтак Папа поблагословив і посвятив образ-мозаїку Матері Божої у запрестольній стіні, посвятив також корону і віддав усіх українців в Аргентині під покров Матері Божої. Під час посвячення хор, Сестри Висиліянки, Служебниці співали церковні пісні.

З церкви Папа й асиста перейшли на церковне подвір'я, де нетерпеливо вичікувала молодь і старші. На підготованім підвищенні засів Папа, Кард Арамбуду — примас Аргентини, і Владика Сапеляк. На сцені виступили злучені хори з Буенос Айресу під назвою „Сузір'я" і гарно відспівали дві народні пісні „Прощай, село" і „Червона рута", дирилував Данило Цюпер, а акомпаньювала оркестра, також під його диригентурою. Відтак виступили діти з Берісса, більшість з них із української суботньої школи при українській католицькій парафії, які творять дітячий балет при філії „Просвіта" в Бериссо. Танок „Гопак" показав Балет Т-ва „Відродження" з Авежанеди під керівництвом Олекси Карпяка, балет з „Просвіти-Централя" виконав „Коломийку".

Після цієї короткої мистецької частини група молоді приступила до Папи і вручили йому дарунок — гарно різьблену касетку і писанки. При цьому Павля Балух сказала коротке зворушливе слово до Папи, благаючи його, щоб допоміг визволитися з неволі Українській Церкві і народові. Юнак Нестор Коваль вручив Папі гуцульський капелюх, який Папа заклав собі на голову при великім ентузіязмі присутніх, але даремно закладав, бо капелюх був замалий на його голову. Владика Сапеляк від епархії подарував золоту чашу. Папа подякував за привіти і програму, поблагословив усіх присутніх і відійшов до свого авта, благословлячи усіх, а хор „Сузір'я" співав.

З нашої катедри Папа поїхав до центру міста, де на нього чекали усі аргентинські єпископи в новій єпископській курії, яку Папа посвятив. В год. 18:30 Папа мав зустріч з поляками в Люна Парк. Після від'їзду Папи люди ще довго стояли, розповідаючи про свої враження, почуваючи, незабутній історичний факт. Побут Папи в українській катедрі віддали подавала аргентинська телевізія.

Присутній

В Німеччині показали...

(Закінчення зі стор. 1)

завданням. Це вияснення лікаря, які стверджения, що у перших днях не евакуовано населення із небезпечної зони це ще один доказ, що ніхто не був підготований до того нещастя. Таких доказів у фільмі багато, але не все знаходять виправдання, щоб тільки глядачі не могли подумати, що совєтська система себе не виправдує.

Причину вибуху реактора подають у цьому фільмі в цей самий спосіб, як на конференції міжнародних організацій у Відні, тобто складається вину на легкодушність і недбалість персоналу у Чорнобилі. Але в заключенні коментатор фільму уважає, що винуватими є всі, які з такою легкодушністю ставляться до сучасних технічних споруд і він дає на приклад Бопаль. Фільм, однак, ані словечком не згадує про дальші наслідки вибуху на здоров'я населення України, замість того показують цвітучі сади і гарні краєвиди, які правдоподібно мають залишити у глядачів гарний настрій на закінчення того фільму.

Другий документальний фільм про Чорнобиль накручений в СССР показували там у телевізії вже в серпні 1986 року. Тепер, в першу річницю чорнобильської трагедії, його також показали на німецькій телевізії в німецькій мові п.н. „Щоденник одної катастрофи". Він на думку німецького журналіста, далеко не такий одвертий як „Остерога". Він показує в першу чергу перебіг праць при очищуванні довкілля реактора і ще в такий спосіб, що глядачі мають увагу немов це була дуже звичайна праця. А все ж можна завважити, що робітники при тих небезпечних зайняттях мають лише маски на обличчі, а ніяких охоронних одягів, які єдині можуть рятувати перед радіоактивними лучами. У тому фільмі показують портрети пожежників, що працювали цієї першої ночі з 26-го на 27-го квітня. При тому усі вони представлені як герої, а один врятований стверджує, що ніхто цієї ночі не мав ніякого страху. Показують також численні військові частини, що їх кинено для втримання порядку, як також підкреслюють з притиском, що заграничні засоби інформації використали без скрупулів це нещастя для пропагандивних цілей. Обидва останні моменти в інших фільмах про Чорнобиль випущено взагалі.

Але помимо різниць поміж тими двома фільмами, вони цікаві і на думку німецького журналіста їх повинні показати у всіх заграничних телевізійних програмах.

В Польщі будують...

(Закінчення зі стор. 1)

кати українську мову та культуру. Створився Громадський комітет, який започаткував відповідальне діло будови і зібрання грошей на таку будівлю. Як інформують члени Управи ООЛ, будова гуртожитку буде виносити приблизно 100 мільйонів злотих, що відповідає 100,000 долярам.

Досі однак зібрані гроші вистачають лише на покриття видатків незначної частини будови, хоч як подає „Наше слово", члени хору „Журавлі" віддали на ту ціль частину із свого заробітку з турне по ЗСА і Канаді, як також один із співробітників „Нашого слова" передав на цю саму ціль свій журналістичний гонорар.

Все це однак замало. І тут саме мусить включитися вільна українська громада в ЗСА, Канаді та інших країнах, а ініціатором збірки стали лемки, згуртовані в ООЛ.

Українські діти в українських кому інтернаті! Чи ж не є це преважлива ціль, для якої повинно відкритися серце кожного, кому цінне українське майбутнє наших земляків в Польщі?

Повна енергії і запалу голова ООЛ М. Дупляк з переконанням висловлює свою віру в помічну руку, яку українці в ЗСА простягнуть до далекого Білого Бору. З цією вірою вона прийшла до УНС і до редакції „Свобода", і ми певні, що її оптимізм буде оправданий.

Для всіх зацікавлених подаємо число окремого конта в „Самопомочі" в Ню Йорку, на яке можна складати пожертви на гуртожиток. Це є конто ч. 10954 або на адресу Управи: Organization for the Defense of Lemkivshchyna, P. O. Box. 7, Clifton, N. J. 07011-0007.

XXI Конвенція СУА...

(Закінчення зі стор. 1)

бинської, яку делегатки матимуть нагоду оглянути. Частина цієї виставки — одяг, дещо з тканин і весільні хлібці — будуть також виставлені в готелі.

З нагоди Конвенції Комітет „Українська Спадщина", який діє при Окружній Управі, виготовив відеотасьму про Угринівську колекцію І. Кашубинської. Це є тасьма-каталог, у якім власниця колекції з великим ентузіязмом розповідає про кожний предмет збірки і ділиться з глядачем своїм знанням і цінними спостереженнями. Цю тасьму можна буде оглядати під час відвідин виставки.

Як і в минулому, 67-ий Відділ з Філядельфії, який працює на цілі Українського Музею, буде мати в готелі свою музейну крамничку.

Рівнож Конвенційний комітет заплянував дві цікаві програмові точки для розваги гостей, а саме: під час святочного полудення буде показ моделів Ірини Радзікевич. Це надзвичайно оригінальний одяг, прикрашений вирізуванням і мережками її роботи, а під час бенкету в неділю виступить музичне тріо з творами української клясичної музики.

„Прометей", „Діброва" та „Батурин" дали концерт в Чикаго

В суботу, 21-го березня ц.р., виступили з концертом в Чикаго мистецькі ансамблі Осередку СУМ ім. ген. Романа Шухевича з Торонто, а саме: чоловічий хор „Прометей", жіночий хор „Діброва" та духова оркестра „Батурин". Стислу музичну оцінку виступу цих одиниць залишаю для музичних фахівців. Цих кілька рядків, що тут пишуться, є радше висловом вражінь пересічного слухача, одного з 850 присутних, що прийшли почути гостей з Канади, щоб заповнити свій вечір культурною розвагою.

Ми чули цих мистецьких одиниць в Чикаго вже перед тим. Правду кажучи, ми їх завжди любили. В суботу, 21-го березня, ми йшли на концерт з дозою піднесеного зацікавлення. З реклями чули, що одиниці виступлять з новим репертуаром. Так і сталося. Що більше, в програмі концерту було багато клясичних творів, більше, ніж коли-небудь досі. Вибагливий слухач був з цього дуже задоволений, а коли додати, що виконання було гарне, то треба назвати концерт цих мистецьких одиниць успішним.

Хоч у концерті переважала клясика, під оглядом змісту концерт був дуже Шевченківським. У Чикаго вже святкували нашого Шевченка, однак не було нічого злого, що ми ще раз почули Тарасову присутність між нами, тим більше, що місяць березень — це місяць Шевченка.

Чоловічий хор „Прометей" та жіночий „Діброва" виступали під диригентурою маестра Михайла Длябоги, оркестра „Батурин" — під батутою Остапа Брездення. До речі, для обидвох мистецьких керівників їх виступ в Чикаго був їхнім чикаґським деб'ютом, і додамо — похвальним.

Концерт відбувся в залі Лейн технікал гайскул. Першою точкою концерту був виступ оркестри „Батурин", яка започаткувала програму маршем „Канадський щит", муз. Дж. О'Райлі, а відтак слідували три марші в обробці О. Брездення та „Клич до волі" Б. Лятошинського в інструменталізації Брездення та „В'язанка народних пісень" в обр. Брездення. Оркестра в складі 50 музикантів грала добре, збираючи багато оплесків за виконання маршових точок.

Між двома виступами оркестри була декламація Шевченкового послання „І мертвим, і живим". Своїм виступом молода декламаторка Роксоляна Мельник заворожила серця чикагців. В ній були гарна дикція, добрі наголоси, повне розуміння і тональне відчуття тексту і те, чого часто бракує багатьом нашим рецитаторам — вона знала ціле Послання на пам'ять.

Наступними трьома точками були: „Єднаймося", муз. К. Стеценка до слів Т. Шевченка у виконанні хорів „Прометей" та „Діброва" з сольо Соні Сахно, а відтак слідували „Молітеся, брати" (фрагмент із музики до драми „Гайдамаки") у виконанні чоловічого хору „Прометей" з сольо Володимира Брехуна та кантата „Слава Мазепі", муз. М. Фоменка до слів Я. Славутича у виконанні жіночого хору „Діброва" та з виступом квартету і. складі: Соня Сахно, Марія Сорока, Адріяна Дикович та Ліна Дрозд. Хори звучали гарно як поодинчо так і разом.

Фортепіянова точка у виконанні Тані Юхименко „Дві поеми-легенди" В. Косенка була гарним урізноманітненням програми. Піяністка виконала точку з помітною легкістю та емоційністю.

Останніми двома точками були: „Лічу в неволі", муз. Д. Січинського до слів І. Франка з сольо Віктора Шавеля та кантата „Б'ють пороги", муз. М. Лисенка до слів Т. Шевченка з сольо В. Шавеля, В. Брехуна та А. Сороки. Точки виконав мішаний хор „Прометей" та „Діброва". В обидвох точках можна було відчувати контролю диригента над своїми хористами, бо у виконанні були помітні як хорова дисципліна так і жива динаміка. Всі сольові партії були виконані добре що прикрашувало поодинокі точки. Фортепіяновий супровід в руках Мії Бах зув чав як гарне доповнення хорам без зайвих надуживань піяна.

Слід відмітити, що чоловічий хор виступив в числі 60 хористів, а жіночий — 40 хористок.

При кінці концерту привітав мистецькі одиниці з Канади голова місцевого Осередку СУМ-А ім. М. Павлушкова С. Бабик, заявляючи, що своїм виступом гості нас насолоджували. Можливо це є чи не найкраща оцінка цілости концерту. Квіти для мистецьких одиниць з Канади крім СУМ-А також вручили диригентка хорів парафії св. Володимира і Ольги Н. Савин та голова чоловічого хору „Сурма" М. Крихтяк.

Лука Костелина

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го ТРАВНЯ 1987 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Івана Франка — 334-го Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінгтон вул., Парма, Огайо. Проситься членів прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Б. Задорецький, рек. секр.